

1.1 SIVISTYSLAUTAKUNTA

1.1.1 Sivistystoimen hallinto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Keskeiset muutokset

Pandemia-ajan rajoitukset päättyivät alkuvuoden aikana ja palveluiden järjestäminen normalisoitui. Korona-ajan aiheuttamien oppimisvajeiden ja yhteisökäyttäytymisen ongelmien korjaamiseen saatiin hanke- rahoitusta ja korjaustyötä tehdään jatkossakin.

Perusopetuksen yhtenäiskoulut käynnistyvät elokuussa 2023 ja niiden valmistelu eteni suunnitellusti. Lehmon yhtenäiskoulun rakennustöiden ensimmäiset vaiheet valmistuvat vuoden 2022 lopulla ja tilat otetaan opetuskäyttöön kevätlukukauden 2023 alussa. Uusien tilojen varustaminen ja kalustaminen sekä purettavien rakennusten irtaimiston tyhjennys ajoittui vuoden lopulle. Yhtenäisen esi- ja perusopetuksen pedagoginen kehittämishanke on edennyt käytännön toimintaan kouluille.

Laajennetun oppivelvollisuuden toteutus yhteistyössä toimijaverkoston kanssa eteni suotuisasti. Vuoden varrella koulutuksen järjestäjälle tuli ilmoitus kolmesta ilman opiskelupaikkaa olevasta oppivelvollisesta nuoresta, joita on ohjattu jatkamaan opintoja joko valmistavassa tai ammatillisessa koulutuksessa.

Oppilas- ja opiskeluhuollon kuraattori- ja koulupsykologipalveluihin saatiin parannusta alkuvuoden aikana, sillä maaliskuusta lähtien kaikissa pesteissä oli työntekijä. Työntekijöiden saatavuus ja runsas vaihtuvuus ovat haitanneet edelleen loppuvuonna kuraattori- ja koulupsykologipalvelujen järjestämistä. Säädösten mukaisen opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen tulee olemaan erittäin vaikeaa myös vuoden 2023 alusta aloittavalle hyvinvointialueelle tilanteessa, jossa lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tuen tarve on ollut kasvussa.

Varhaiskasvatuksessa jatkui elokuussa 2021 alkanut kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu Päivänpaisteen päiväkodilla. Varhaiskasvatuksessa otettiin elokuussa käyttöön lasten kolmitasoisen tuen malli. Sijaisjärjestelmän kehittämistä jatkettiin, mutta henkilöstön kasvaneiden poissaolojen paikkaaminen on edelleen vaikeaa. Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämiseen tarvittava resurssimäärä on kasvanut huomattavasti päivähoitomaksujen alentumisen, henkilöstömitoitussäädösten muutosten ja alle kolmivuotiaiden lasten osuuden kasvun vuoksi.

Vapaa-aikapalveluissa jatkettiin kuntalaisten yleisen hyvinvoinnin tukemista ja aloitettiin juhluvuoden valmistelut.

Perusopetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen käyttäjämäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Perusopetuksen oppilasmäärä oli syyskuussa 2022 yhteensä 2 104 oppilasta. Määrä kasvoi 12 oppilaalla vuoden 2021 vastaavasta ajankohdasta. Kunnallisessa päivähoitossa (vai varhaiskasvatuksessa) oli keskimäärin kuukaudessa 45 lasta edellisvuotta enemmän. Kunnallisissa päiväkodeissa oli kuukausittain keskimäärin 60 lasta enemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Alle kolmivuotiaiden lasten määrä kasvoi kunnallisissa päiväkodeissa 31 lapsella. Perhepäivähoidon väheneminen jatkui, sillä siellä oli kuukausittain keskimäärin 60 lasta, mikä oli 15 lasta edellisvuotta vähemmän. Yksityisissä päiväkodeissa oli 219 lasta ja yksityisen päivähoiton lasten määrä väheni 11 lapsella edellisestä vuodesta. Vuoden lopussa 16-paikkainen yksityinen päiväkotit Taikametsä Lehmosssa lopetti toimintansa.

Talous

Hallinnon taloudellinen tulos oli 7 t€ ennakoitua parempi ja toimintakatteen toteuma oli 99,1 %.

Sivistyslautakunnan taloudellinen tulos oli 402 t€ talousarviota parempi. Toimintakatteen toteuma oli 98,9 %. Toimintatuotot ylittyivät 475 t€ talousarviossa arvioidusta. Toimintatuotoissa hankerahoitus oli 322

t€ arvioitua suurempi ja arvioidut kotikuntakorvaukset ylittyivät 107 t€. Toimintakulut ylittyivät 72 t€. Irtaimistoinvestoinnit toteutuivat 23 t€ talousarviossa ennakoitua pienemmällä summalla.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitetila	Seuranta / toteuma
Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö		
Lasten ja nuorten hyvinvointi paranee verkostoyhteistyöllä.	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ohjaa ja tukee ennalta ehkäiseviä palveluita.	Toteutunut Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman seuranta yhdessä verkoston kanssa on tehty.
Kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö		
Kontiolahden yhtenäisen esi- ja perusopetuksen kehittäminen.	Kehittämisen eteneminen pedagogisen hankesuunnitelman mukaisesti.	Toteutunut Pedagoginen kehittämistyö on jatkunut hankesuunnitelman mukaisesti.
Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö		
Tieto- ja viestintätekniikan tehokas käyttö oppimisen tukena.	Päivitetty tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön suunnitelma hyväksytty toimielimessä ja otettu käyttöön perusopetuksessa.	Toteutunut Sivistyslautakunnan hyväksymä suunnitelma on otettu käyttöön perusopetuksessa hanke-rahitoituksella vahvistettuna.

	Alkuperäinen TA 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
300 Sivistystoimen hallinto					
Toimintatuotot	0	0	0	1	1
Toimintakulut	-777	0	-777	-770	7
Toimintakate	-777	0	-777	-769	7

1.1.2 Perusopetus

Tilivelvollinen: opetuspäällikkö

Keskeiset muutokset

Pedagogisen kehittämisen painopisteet ovat olleet joustava esi- ja alkuopetus, ilmiöpohjainen oppiminen, yrittäjäyyskasvatus, koulupäivän aikainen toiminnallisuus ja toiminnallinen oppiminen, yhteis- ja samanlaisopetus sekä tieto- ja viestintätekniikan (TVT) pedagoginen kehittäminen. Kutakin kehittämiskohdetta varten on perustettu tiimi, joissa on jäseninä esiopetuksen ja perusopetuksen 1.–9. luokkien opettajia. Koko kuntaa koskevien pedagogisten linjausten avulla luodaan yhtenäisen koulukulttuuria perusopetukseen. Elokuussa 2023 aloittavien yhtenäiskoulujen rehtorit ja apulaisrehtorit ovat aloittaneet yhtenäiskoulujen toimintakulttuurin ja organisaation kehittämisen uusien koulujen johtoryhmien kanssa. Molempien yhtenäiskoulujen henkilöstö on otettu mukaan suunnitteluun VESO-päivien työskentelyn kautta.

Yhtenäistä toimintakulttuuria on kehitetty myös ProKoulu-toimintana, jossa syyslukukaudella 2022 luotiin koulujen toimintamalleja ei-toivottuun käyttäytymiseen puuttumiseksi. Peruskoulujen opettajia on osallistunut Lapset puheeksi -menetelmän koulutuksiin, ja menetelmän pilotointia on jatkettu kouluilla. Oppilashuoltopalvelujen henkilöstövajaus ja vaihtuvuus näkyy joidenkin koulujen oppilashuoltotyössä. Koulupsykologipalveluissa osa kouluista on puhelinpalvelun varassa ja tuo palvelu ei vastaa oppilaiden tarpeeseen.

Valtion erityisavustuksia on saatu vuonna 2022 esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen, koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen, koulupudokkuuden ennaltaehkäisyyn ja koulupoissaolojen vähentämiseen, esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen

sekä kerhotoiminnan kehittämiseen ja Harrastamisen mallin -mukaiseen kerhotoimintaan.

Kontiolahden liikkumisohjelmaa hyödyntäen lapsia ja nuoria ohjataan liikkumaan päivittäin riittävästi ja kannustetaan oppilaita koulumatkapyöräilyyn tai tekemään koulumatkat kävellen. Oppilaita arki- ja leikkiliikuntaan kannustava toiminta on osa kunnan kaikenikäisten kuntalaisten motivoimista liikkumaan, joka on huomioitu kansallisesti Kontiolahden tultua valituksi Suomen liikkuvimmaksi kunnaksi 2022. Vuoden 2022 MOVE!-mittauksen tulokset kuitenkin osoittavat, että lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseen tulee panostaa jatkossa laajasti.

Lehmon yhtenäiskoulun ensimmäisen rakennusvaiheen valmistumisen viivästys lokakuulta vuoden vaihteen aiheutti muutoksia irtaimistoinvestointisuunnitelman toteuttamiseen. Yhtenäiskoulun rakentamisen tuomat tilahaasteet ovat näkyneet erityisesti liikunnanopetuksen ja välituntiliikunnan toteuttamisessa, kun koulun kenttä on urakka-alueena. Yhtenäiskoulun rakentamisen toisen vaiheen toteutuksen vuoksi mm. käsityön ja liikunnan opettamisen järjestelyt on suunniteltu poikkeaviksi kevätlukukautta silmällä pitäen. Kontiolahden koulun korjaus- ja uudisrakentaminen edennyt suunnitellusti.

Vaikka yleisistä koronarajoituksista on luovuttu vuoden aikana ja epidemia saatu hallintaan rokotusten avulla, ovat runsaat poissaolot näkyneet kouluilla niin oppilaiden kuin henkilökunnankin poikkeuksellisen runsaina sairaspöissaoloina sekä henkilökunnan sairaan lapsen hoitopoissaoloina. Tämä on kuormittanut koulutyön arkea selkeästi, sillä oppilaiden pidempiaikainen lisääntynyt tuen tarve edellyttää pysyvää, läsnä olevaa opetus- ja kasvatushenkilökuntaa.

Koululaisten iltapäivätoimintaa on järjestetty kaikilla muilla peruskouluilla paitsi Selkien ja Ahokkalan kouluilla. Ahokkalan koulun iltapäivätoimintaan osallistuneet lapset ovat käyneet Jakokosken koulun IP-kerhossa. Selkielle ei ollut riittävästi ilmoittautuneita iltapäiväkerhon perustamiseksi. Muutoin kerhopaikka on järjestynyt jokaiselle kohderyhmään kuuluvalle, iltapäivätoimintaan haetulle oppilaalle.

Talous

Talous toteutui 37 t€ ennakoitua parempana toimintakatteen toteuman ollessa 99,8 %. Toimintatuotot ylittivät 267 t€ johtuen pääosin ennakoitua suuremmasta hankerahoituksesta (151 t€) ja kotikuntakorvauksista (96 t€). Toimintakulut ylittivät 229 t€, josta valtaosa henkilöstökuluissa (200 t€) johtuen hankerahoituksen myötä kasvaneesta työpanoksesta ja kasvaneista työstä poissaoloista syntyneistä sijaiskuluista.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitetila	Seuranta / toteuma
Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö		
Oppilaiden osallisuus toteutuu oppimisympäristöjen kehittämisessä.	Oppilaat ovat mukana koulujen kalusto- ja välinehankintojen valmistelussa.	Tavoite on toteutunut: - uuden koulun kalustehankintojen suunnittelutyöpajoissa - oppilaat ovat osallistuneet välituntivälinehankintoihin - oppilaat ja oppilaskunnan hallitus on ollut mukana suunnittelemassa uutta koulun pihaa - oppilastoimikunnan hallitus tekee ehdotuksia ja ottaa kantaa kalusto- ja välinehankintoihin kokouksissaan
Lasten ja nuorten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen.	Lapset puheeksi -menetelmä pilotoidaan perusopetuksessa ja käyttökokemuksia arvioidaan.	Tavoite on toteutunut: LP-menetelmän koulutukset on pidetty syyslukukaudella 2022 luokan- ja aineenopettajille. Menetelmän käyttöönoton periaatteet on sovittu yhteisiksi kaikille kouluille ja ohjeistukset annettu. Palautekeskustelut koulutuksista ja käyttökokemuksista pidetään tammikuussa 2023.
Kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö		
Yhtenäiskouluprojektien edistyminen.	Osa Lehmon yhtenäiskoulun uudisrakennusosasta valmistuu ja saadaan kalustettuna käyttöön 8/2022. Toiminta osassa uutta rakennusta alkaa.	Tavoite on toteutunut, mutta aikataulussa myöhässä: Rakennushankkeen ensimmäinen vaihe on valmistunut ja luovutettu käyttäjälle. Kalustaminen ja varustelu on vielä kesken vuoden 2022 lopussa. Toiminta aloitetaan kevätlukukauden 2023 alusta uusissa tiloissa.

Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö		
Perusopetuksen opetus- henkilöstön osaamisen kehittäminen etenee koordinoidun tiimityös- kentelyn avulla kohti yhtenäistä perusope- tusta.	Pedagogiset kehittämisti- mit edistävät koulujen yh- teistyötä ja osaamisen ja- kamista. Opetushenki- löstö kokeilee ja toteut- taa toiminta- ja työta- poja, jotka vievät eteen- päin perusopetuksen yhte- näistä koulukulttuuria.	Tavoite on toteutunut: Kouluilla on toteutettu/toteutetaan kehittämistiimien anta- mat tehtävät, tuetaan eri työtapojen kokeilukulttuuria sekä on sitouduttu kuntastrategian mukaiseen koulujen kehittä- mistyöhön. Uudet lukutaidot hankkeen myötä tutor -toi- minta on lähtenyt liikkeelle osaksi koulujen arkityötä.
Yhtenäisten peruskoulu- jen toimintakulttuuri ra- kentuu yhteistyössä uu- sien koulujen toimijoi- den kesken.	Yhtenäiskoulujen toiminta- kulttuurin rakentamisessa ovat mukana koulujen henkilöstö, oppi- laat ja vanhem- mat sekä koulujen verkos- tokumppanit ja tilojen iltä- päivä- ja iltakäyttäjät.	Tavoite on toteutunut osittain: Rehtorit ja koulunjohtajat osallistui yhtenäiskulttuuriin joh- dattavaan opintokokonaisuuteen alkuvuodesta 2022. Yhte- näiskoulujen toimintakulttuurien suunnittelu aloitettu hen- kilöstön kanssa koulujen rehtoreiden, apulaisrehtoreiden ja johtoryhmien organisoimana VESO-koulutuspäivässä. Joh- toryhmät saaneet etukäteen valmennusta em. tehtävään. Huoltajien mahdollisuus vaikuttaa on ollut vielä vuonna 2022 vähäistä, mutta yhtenäiskoulujen toimintakulttuuri tulee olemaan yhtenä aiheena kaikissa huoltajailloissa ja vanhemmat otetaan mukaan 2023 uusien vanhempaintoi- mikuntien myötä.

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Oppilasmäärä, perusopetus	2 073	2 092	2 091
Oppilasmäärä 1–6	1 419	1 442	1 435
Oppilasmäärä 7–9	654	650	656
Ryhmäkoko			
• vuosiluokat 1–6	18,9	20,0	20,3
• vuosiluokat 7–9	19,5	19,5	18,5
APIP-toimintaan osallistuvien määrä	226 (31.12.2021)	200	203
	212 ka		

	Alkuperäi- nen	Talousar- vio- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
320 Perusopetus	TA 2022		TA 2022	2022	
Toimintatuotot	621		621	888	267
Toimintakulut	-19 678	-203	-19 881	-20 110	-229
Toimintakate	-19 057	-203	-19 260	-19 223	37

1.1.3 Varhaiskasvatuspalvelut

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuksen päällikkö

Keskeiset muutokset

Kontiolahden paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2022. Suurin muutos siinä oli lapsen kolmitasoisien tuen käyttöönotto ja tuen edellyttämät hallinnolliset päätökset. Oppimisympäristöjä kehitettiin yhdessä lasten kanssa ja työryhmä ”lukuagentit” aloitti työstämään koko kunnan yhteisiä toimintatapoja ja kirjavinkkauksia kielellisten taitojen ja lukemisen kulttuurin vahvistamiseksi. Kiusaamisenehkäisy-suunnitelmia arvioitiin yksiköissä alkuvuodesta ja lapsille tehdyn kyselyn tuloksia hyödynnettiin lapsiryhmien toimintatapojen kehittämisessä. Kiusaamisen ehkäisy-suunnitelmat päivitettiin syksyllä toimintakauden alussa. Yksiköissä tehostettiin miniversion käyttöä ja se näkyi positiivisesti lasten neuvottelutaitojen kehittymisenä erityisesti esiopetuksessa. Lapset puheeksi-keskusteluja tarjottiin huoltajille, niissä ryhmissä, joissa

oli menetelmäkoulutuksen käyneitä henkilöitä.

Toimintaa arvioitiin Karvin (Kansallisen koulutuksen arviointikeskus) indikaattoreiden pohjalta tehtyjen arviointikriteereiden pohjalta sovitun aikataulun mukaisesti ja tulevia kehittämiskohteita aloitettiin suunnitella huomioiden saadut tulokset.

Kaksivuotisen esiopetuskokeilun toinen 5-vuotiaiden ryhmä aloitti Päivänpaisteella elokuussa, josta alkaen siellä on ollut sekä 5- että 6-vuotiaitten kokeiluesiopetusryhmä. Joustavan esi- ja alkuopetuksen toimintaa toteutettiin toimintaympäristöön soveltaen kaikissa yksiköissä. Kirkonkylän ja Kontioniemen esi- ja alkuopetuksessa joustavan toimintamalleja toteutettiin säännöllisesti viikoittain.

Henkilöstön poissaolojen suuri määrä ja sijaisten saatavuuden heikko tilanne kuormitti koko vuoden esimiesten työtä. Tilannetta helpottamaan palkattiin ns. varahenkilöstöä, joka paikkaa henkilöstön poissaoloja. Välillä henkilöstön yhtäaikaista poissaoloja on kuitenkin ollut niin paljon, että lisäsijaisten saantikin on ollut todella haastavaa. Elokuussa esimiesten määrä kasvoi yhdellä, kun uuteen päiväkotia Lehdokkiin saatiin uusi esimies. Uuden esimiehen saaminen helpotti jonkin verran esimiesten työtaakkaa kokonaisuudessaan. Varajohtajajärjestelmän kehittäminen jäi vielä kesken.

Yliopistoyhteistyönä toteutettiin syksyllä ”pieni oppiva mieli”-koulutus (PomPedaSens) Aamuvirkun ja Pelto-sirkun henkilöstölle. Kyseisen harjoitusohjelman avulla pyritään tukemaan lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä toiminnansäätelyä.

Liikkuminen oli vahvasti mukana yksikköjen toiminnassa ja varhaiskasvatuksen liikuntavastaavien työryhmä ideoikin yhteisiä liikkumisen toimintatapoja kaikkien käyttöön. Yksikköjen liikuntavastaavat huolehtivat siitä, että liikkuminen muistettiin säännöllisesti arjessa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa esille nousut huoli lasten kariesin esiintymisestä huomioitiin siten, että lasten hammashoidon tehostamiseksi aloitettiin yhteistyö vanhempien kanssa ottamalla asia esille mm. lapsen vasu -keskusteluissa.

Avoimessa varhaiskasvatuksessa näkyi leikkikerhopaikkojen kysynnän väheneminen. Lasten ja perheiden haasteiden lisääntyminen näkyi vanhemmuuden tukemisen tarpeen kasvamisena ja loppusyksystä nousikin esille vahva tarve selkiyttää ja kehittää tulevana toimintavuonna sekä omia vanhemmuuden tukemisen malleja että yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Talous

Toimintakatteen toteuma oli 98,4 % ja toimintakate oli 195 t€ talousarvioita parempi. Toimintatuotot ylittivät 115 t€ pääosin ennakoitua suuremman hankerahoituksen vuoksi. Toimintakulut alittuivat 80 t€ budjetoidusta ja summa koostui useammasta kohteesta (palveluiden ostot, aineet ja tarvikkeet ja muut toimintakulut)

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitetila	Seuranta / toteuma
Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö		
Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä tuetaan yhteisöllisyyden kehittymistä ja osallisuutta oppivan yhteisön periaatteella.	Soveltuvista arviointirungon kriteereistä toteutuu hyvin vähintään 2/3 osaa.	Toteutui
Huoltajat ovat tietoisia varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttamisesta ja sen tavoitteista.	Toimintasuunnitelmat tavoitteineen ovat nähtävillä huoltajille joko sähköisenä tai ryhmissä. Huoltajia on tiedotettu myös toiminnan toteutumisesta vähintään kerran kuukaudessa.	Toteutui
Kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö		

Lasten hyvinvointia tuetaan yhdessä perheiden kanssa ja kiusaamista ehkäistään sekä risti-riitatilanteita opetellaan ratkaisemaan mm. miniverso-toimintamallin avulla.	Toimitaan kiusaamisenehkäisy-suunnitelman mukaisesti ja toimintaa on arvioitu vähintään kerran toimintakaudessa. Miniverso-toimintamallia käytetään vähintään 1 x viikossa kaikissa ryhmissä. Lapset puheeksi -menetelmää kokeiltu vähintään kolmessa yksikössä.	Kiusaamisenehkäisy-suunnitelman mukaiset väliarviointit tehtiin vuoden alussa. Miniversoa käytettiin kaikissa yksiköissä ja toiminnan vahvistamiseksi käytiin myös täydennyskoulutuksia. Lapset puheeksi -keskusteluja käytiin kolmessa yksikössä.
--	---	---

Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö		
Osaamisen jakaminen ja vertaistuki.	Henkilöstön ammatti-illat 2 krt/v, pedatiimit kokoontuvat jokaisessa yksikössä kerran kuukaudessa sekä pph:ssa pidetään työillat kerran kuukaudessa (9 krt/v).	Ammatti-illat toteutuivat yksikkökohtaisesti ja lisäksi syksyllä oli sekä opettajille että hoitajille omat ammatti-iltansa. Pedatiimit kokoontuivat vähintään kerran kuussa. Perhepäivähoidon työiltoja toteutui kahdeksan (8).
Joustavan esi- ja alkuopetuksen toimintatapojen kehittämisen.	Joustavan esi- ja alkuopetuksen jotain toimintamallien käytetään kaikissa yksiköissä.	Toteutui

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	622	630	677 (ka)
Palvelusetelillä tuetussa yksityisessä varhaiskasvatuksessa	217	210	219 (ka)
Kotihoidon tuen piirissä	194 (ka)	195 (ka)	194 (ka)
Kohtaamispaikkojen osallistujamäärä	1 716	1 900	2 197

	Alkuperäinen	Talousarvio-	Muutettu	Toteuma	Poikkeama
360 Varhaiskasvatuspalvelut	TA 2022	muutokset	TA 2022	2022	
Toimintatuotot	739	12	751	866	115
Toimintakulut	-12 112	-574	-12 686	-12 606	80
Toimintakate	-11 373	-562	-11 935	-11 740	195

1.1.4 Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: lukion rehtori

Keskeiset muutokset

Lukion opiskelijamäärässä on vuoden 2022 aikana ollut pientä laskua. Opiskelijarekrytoinnin merkitys korostuu jatkossa. Uusi opetussuunnitelma LOPS-2021 ja uudistunut oppivelvollisuuslaki ovat tuoneet lukiolle lisävelvoitteita, mikä on syksystä 2022 kohdistunut jo kahteen ikäluokkaan. Uuden oppivelvollisuuslain lisävelvoitteita ovat mm. ilmaiset oppimateriaalit (pääosin sähköiset) ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinnan jokaiselle aloittavalle opiskelijalle. Tämä kaikki on lisännyt huomattavasti opettajien työtä ja lukion menojen kasvua. Opetushallituksen myöntämällä hankerahoituksilla on kyetty lisäämään tukitoimia (tukikurssit ja tuki-, sekä erityisopetus) koronasta aiheutuneeseen oppimisvajeeseen.

Talous

Taloudellinen tulos oli 131 t€ talousarviota parempi ja toimintakatteen toteuma oli 92,7 %. Toimintatuotot ylittyivät 13 t€ ja toimintakulut alittuivat 118 t€. Toimintatuottojen ylitys johtui pääosin hankerahoituksesta. Toimintakulut alittuivat henkilöstökuluissa ja palveluiden sekä aineiden ja tarvikkeiden osuissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitetila	Seuranta / toteuma
Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö		
Taataan opiskelijoille hyvät mahdollisuudet lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen.	Ylioppilaskokeiden tulosten kansallisessa vertailussa sijoittuminen P-K:n lukioissa parhaaseen kolmannekseen.	Toteutui STT:n lukiovertailussa kevään 2022 tutkinnossa Kontiolahden lukion sijoittui Polvijärven ja Ilomantsin lukion jälkeen kolmanneksi.
Mahdollistamme nuorten kansainvälistymisen. Osallistuminen laajoihin kielio-pintoihin ja lukion kansainvälisiin kontakteihin.	Kv. hankkeisiin osallistuneiden määrä > 20 % opiskelijoista.	Ei toteutunut Lv 2022 Erasmus-hankkeeseen ja kv opintomatkoihin on osallistunut yht. 30 opiskelijaa ja kuusi opettajaa. Lisäksi Kontiolahden lukiolla Erasmus-kokous syyskuussa 2022, johon osallistui 42 vierasta. Osallistumisprosentti siten noin 15 %.
Kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö		
Lukiota arvostetaan aktiivisena toimijana Kontiolahden kunnan imagossa ja vahvuuksissa. Lukio näkyy kunnan imagossa ja eri toiminnoissa (lukion juhlat, kansainväliset kontaktit).	Lukion avoimet tilaisuudet > 5.	Toteutui Avoimia tilaisuuksia lv 2022 yhteensä viisi.
Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö		
Vahvistamme lukion yrittäjyyskasvatusta. Osallistuminen yritysvierailuihin ja lukiolaisten omat yritysideoita.	Yritysvierailujen osallistujamäärä > 70.	Toteutui Yritys- ja oppilaitosvierailuja kolme kertaa, osallistujina kaikki lukion 1. ja 2. vuosikurssien opiskelijat eli yhteensä 135 opiskelijaa.
Lukio antaa valmiudet ja rohkaisee työelämäkokeiluihin. Työelämään tutustumisjakso (TET) on osa lukiokursseja.	Suoritettujen TET-jaksojen määrä > 30. Osallistuminen ESR-hankkeeseen.	Toteutui Suoritettuja TET-jaksoja lv 2022 yhteensä 32. Pääosin TET-jaksot toteutetaan kesäkaudella.

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lukion opiskelijamäärä	222	222	215
Ylioppilastutkinnon suorittaneet	51	60	51
Suoritettut verkko-opintojen kurssit	14 (atk + WordDive)	15	20 (atk + WordDive)
Lyhyiden kielten suoritettujen kurssien määrä (vuosittain)	60	40	60

	Alkuperäinen TA 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
370 Lukiokoulutus					
Toimintatuotot	45	0	45	58	13
Toimintakulut	-1 836	0	-1 836	-1 718	118
Toimintakate	-1 791	0	-1 791	-1 660	131

1.1.5 Vapaa sivistystyö

Tilivelvollinen: opetuspäällikkö

Keskeiset muutokset

Joensuun seudun kansalaisopiston (seutuopisto) ostopalveluna järjestämä kurssitarjonta tarjoaa vapaaehtoisen mahdollisuuden harrastaa, oppia ja kehittää omaa osaamistaan. Mahdollistamme kurssitarjonnalla sosiaalisten verkostojen ylläpitämisen ja kehittämisen jokaiselle.

Kansalaisopiston kevätlukukausi vuonna 2022 aloitettiin pandemian edellyttämien rajoitusten johdosta etäopetuksessa. Helmikuun alusta rajoitusten päätyttyä opisto pystyi kuitenkin aloittamaan lähiopetuksen, jonka kautta opiskelijoita ilmoittautui kursseille. Myös kesäkausi pystyttiin toteuttamaan ilman rajoituksia. Kesäkauden tarjonta muotoiltiin kesäkurssitoivekyselyn pohjalta. Kontiolahdella kesäkurseja toteutui 14, joista lasten kesäleirejä neljä kappaletta.

Lukuvuosi 2022–2023 päästiin aloittamaan lähiopetuksessa huomioiden viranomaisten turvallisuus- ja hygieniaohteistukset. Asiakastoiveiden perusteella tarjottiin myös etäopetusta eri ainealueilla, joita Kontiolahdella käynnistyi vuoden 2022 aikana 15 kurssia.

Kansalaisopisto osallistui vuoden aikana myös useisiin erilaisiin tapahtumiin ja järjesti myös maksuttomia kokeilukertoja opetuskauden alussa. Kontiolahdella maksuttomia kokeilukertoja järjestettiin neljä eri sisältöisiin tunteihin osallistumisen matalan kynnyksen mahdollistamiseksi ja toimintaan tutustumiseksi.

Talous

Toimintakate toteuma oli 98,3 % ja toimintakate oli 7 t€ talousarviossa ennakoitua parempi.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitetila	Seuranta / toteuma
Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö		
Tarjoamme mahdollisuuden kurssitoiminnan järjestämiselle jokaisella kylällä.	Kurssitoimintaa tarjotaan jokaisella kylällä.	Tavoite toteutunut: Kurssitarjontaa on tarjottu jokaisella kylällä, missä kunnalla on toiminnassa oleva koulurakennus sekä kahdella kylätalolla.
Kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö		

Kunnan monipuoliset tilat ja tekniset valmiudet otetaan seutuopiston kurssitarjonnan järjestämisessä huomioon.	Seutuopiston toimintaa on tarjolla kaikissa kuntamme koulurakennuksissa. Etäopetus huomioidaan kurssitarjonnan järjestämisessä.	Tavoite toteutunut: Seutuopiston kurseja on toteutettu kussakin toiminnassa olevassa koulurakennuksessa vuonna 2022. Asiakastoiveiden perusteella tarjottiin myös etäopetusta eri ainealueilla.
Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö		
Kurssitarjontamme on laajaa ja käyttäjien toiveet huomioidaan kurssitarjonnassa.	Käyttäjien toiveet näkyvät kurssitarjonnan käytössä ja ostopalvelusopimuksen mukainen tuntitilaus täyttyy.	Tavoite toteutunut tältä osin: Kansalaisopisto kysyy kurssitoiveita ja asiakaspalautteita jokaisen lukukauden suunnittelun pohjaksi. Opetustarjontaa kehitetään jatkuvasti opiskelijapalautteiden ja kurssitoiveiden perusteella peruskurssitarjonnan ylläpidon sekä muun kehittämistyön ohella. Asiakaspalautteisiin saatiin noin 1900 vastausta, joiden mukaan kansalaisopiston opetustoimintaan oltiin tyytyväisiä (ka. 4,6, arviointi 1-5). Tavoite on toteutunut 88,6 %:sti tuntitilauksen osalta: Tilattuja tunteja 6 100, toteutunut 5 414.

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kontiolahtelaiset opiskelijat kursseilla, lkm	815	1 300	1 681
Konservatorion opiskelijamäärä	96	80	91
Musiikkileikkikoulun opiskelijamäärä (muskari)	68 (31.12.2021) Keväällä 72	85	68

	Alkuperäinen TA 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
380 Vapaa sivistystyö					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-409	0	-409	-402	7
Toimintakate	-409	0	-409	-402	7

1.1.6 Vapaa-aikapalvelut

Tilivelvollinen: vapaa-aikapäällikkö

Keskeiset muutokset

Vapaa-aikapalveluissa osallistuttiin tiiviisti tulevan 150-juhlavuoden valmisteluihin mm. palkkaamalla juhla-vuosikoordinaattori koordinoimaan juhlavuoden tapahtumien ja toimintojen toteutusta.

Vuonna 2020 hyväksytyn Liikkuva Kontiolahti 2021–2025-liikkumishjelman tavoitteena oli, että Kontiolahden kunta on yksi Suomen liikkuvimmista kunnista vuonna 2025. Kontiolahden kunta ilmoittautui mukaan Suomen liikkuvim kunta -kilpailuun syyskuussa ja valittiin kolmen parhaan joukkoon. Ehdokkuus julkistettiin joulukuussa mediapäivässä, ja tammikuussa 2023 Kontiolahden kunta valittiin Suomen liikkuvimmaksi kunnaksi 2022 Suomen urheilugaalassa Helsingissä.

Ohjatun liikunnan ja kuntosalien kävijämäärät palasivat koronaa edeltäneelle tasolle. Kuntosaleilla käyntejä kertyi vuoden aikana 14 500, ja ohjattuun liikuntatoimintaan osallistui reilusti yli 10 000 ihmistä. Viikkotasolla ikääntyneille järjestettiin 11 ohjattua ryhmää, 14 vertaisohjattua ryhmää sekä 14 omatoimista ryhmää. Myös ikäihmisten järjestetyillä retkillä ja tapahtumissa on ollut runsaasti osallistujia. Erityislapsille ja heidän perheillensä kohdennetussa MOTO-kerhossa on myös ollut hyvin osallistujia, ja sovellettu perhekerho on ollut kohderyhmälle hyvin tarpeellinen. Lasten uimakoulutoiminta on järjestetty edelleen Joensuun uimaseuran kanssa yhteistyössä, ja toimintamalli on todettu toimivaksi.

Kulttuuripalvelujen esitystoimintaa järjestettiin Ohtossa ja alkukesällä kolmen kylän kyläkiertueella. Kulttuuriosuuskunta Pokan Salataidekapakka -konsepti ei saanut suosiota kylillä, mutta perinteiset Kotiseutukerhokunnan navetakonsertit vetivät hyvin yleisöä. Kontiolahti -päivä onnistui hienosti ja jäähallin viereinen tapahtuma-alue sai runsaasti kiitosta. Kunnan mökkiläistapahtuma vietettiin viehättävässä Höytiäisen Helmessä Varparannalla.

Useat koronapandemian vuoksi siirretyt esitykset saatiin tänä vuonna toteutettua. Lastenkulttuuriverkoston toiminta kouluilla ja päiväkodeissa oli vilkasta, mm. kaikki kolmasluokkalaisten vierailivat Carelia-salissa kaupunginorkesterin konsertissa, Race Horse Company vieraili Lehmon koululla, Utu ja Myrsky -esitys Onttolan koululla, kirjailijavierailu järjestettiin yläkoululla, mediatyöpajat järjestettiin seiskaluokkalaisten, Konserttikeskuksen konsertti mahdollistettiin kaikille perusopetuksen oppilaille ja Tanssiteatteri Raatikon 14 tanssityöpajaa järjestettiin alakouluissa. Leppäkerttu Pilkuton esitys vieraili Paiholan päiväkodissa. Aikuisten elokuvatoiminta oli hiljaista, mutta Lehmon päivätanssit löivät itsensä läpi. Näyttelytiloissa oli esillä 14 kuvataidenäyttelyä ja lisäksi Muistojen Kontioranta -dokumenttielokuvaa esitettiin Kontiorannan Vaara Sportin tiloissa. Senioriteatterin esitykset toteutettiin keväällä.

Kunnan tuottama joulunavaus torilla oli menestys ja tapahtumaan osallistui noin 500 henkilöä. Vuoden Loistavimmat -palkitsemistilaisuus järjestettiin joulukuussa auditorio Ohtossa. Koronan vaikutukset näkyivät yhä siinä, että ihmiset eivät vielä uskalla kokoontua yleisötilaisuuksiin samalla tavalla kuin koronaa edeltävänä aikana.

Koronapandemia vaikutti vielä alkuvuodesta myös Kontiolahden ja Lehmon kirjastojen toimintaan. Kävijöitä oli vähemmän ja kirjastot eivät pystyneet juurikaan järjestämään tapahtumia. Koko vuotta 2022 tarkasteltaessa kävijät ovat Kontiolahden kirjastoissa kuitenkin pysyneet suunnilleen samalla tasolla kuin edellisenä vuonna; kirjastoautossa kävijämäärissä on pientä nousuakin. Käyntejä Kontiolahden kirjastossa, kirjastoautossa ja Lehmon kirjastossa oli vuonna 2022 yhteensä 83 740 (vuonna 2021 käyntejä 83 920). Kirjastoauton reitillä on noin 110 pysäkkiä Kontiolahden alueella, ja se onkin tärkeä palvelu niin koululaisille kuin ilta-pysäkkien kävijöillekin.

Kontiolahden omatoimikirjasto on kasvattanut suosiotaan tarpeellisenä palveluna ja omatoimisuusopimuksia tehtiin asiakkaille tasaisesti lisää myös vuonna 2022. Kontiolahden lainoista noin 14 % lainattiin omatoimijalla eli iltaisin ja viikonloppuisin. Kokonaisuudessaan lainamäärät laskivat hieman vuodesta 2021 ja

tämä johtuu erityisesti siitä, että edellisenä vuonna Lehmon kirjastossa asiointi kasvoi Joensuun pääkirjaston ollessa kesällä kiinni remontin vuoksi. Vuonna 2022 lainoja oli yhteensä 209 063 kpl ja niistä Kontiolahdella lainattiin noin 32 %, kirjastoautossa 27 % ja Lehmon kirjastossa 41 %. Lehmon kirjasto olikin edelleen seutukirjaston 18 toimipisteestä vilkkaimpia noin 8 200 lainalla kuussa.

Seutukirjaston organisaatiouudistuksen myötä Kontiolahden ja Lehmon kirjastojen tiimissä aloitti uusi alueinformatikko ja vuoden aikana alueen kirjastojen yhteistyö tiivistyi muun muassa tavoitteellisemman tapahtumasuunnittelun osalta. Kirjastoissa järjestettiin vuoden aikana noin 100 erilaisille kohderyhmille suunnattua tapahtumaa ja kirjasto oli myös aiempaa aktiivisemmin mukana yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kirjasto osallistui muun muassa Kontiolahti-päivään, Lehmon Kyläpäivään, yrittäjien Syysriehaan ja kunnan joulunavaus-tapahtumaan. Uusia tapahtumakokeiluja olivat muun muassa Novellikoukku, iltasatutunnit, retropeli-ilta ja uutisvisa aikuisasiakkaille. Kirjaston ja kunnan yhteistyö tiivistyi yhdessä viestintäsuunnittelijan kanssa aloitetussa Kontiolahti 150-vuotta -juhlasuunnittelussa.3010

Lehmon kirjastoon siirrettiin kierrätyskalusteita Joensuun pääkirjastolta ja niiden avulla tehtiin lastenosaston tilajärjestelyjä toimivammaksi. Lehmon kirjastovirkailija jalkautui edelleen säännöllisesti alueen kouluihin, päiväkoteihin ja varhaiskasvatuksen muihin toimipisteisiin muun muassa kirjavinkkausten ja satutuntien merkeissä. Uutena yhtenäisenä toimintamallina otettiin käyttöön Vaara-kirjastojen kirjastopolku perusopetukselle ja sen avulla on lisätty erityisesti tiedonhaun opetusta. Kontiolahden kirjastot olivat mukana myös Tulevaisuuden lukutaidot-hankkeessa, jossa kehitetään aikuisten monipuolista lukutaitoa ja lisätään taitoja, joilla pärjää tulevaisuuden mediaympäristöissä.

Nuorisosuunnitelman tekeminen aloitettiin ja sitä jatketaan vuonna 2023. Nuorisopalvelujen henkilöstössä oli vaihtuvuutta ja määräaikaista, joten varsinkin loppuvuoden toiminta oli pirstaleista. Nuorille suunnattu bänditoiminta on ollut käynnissä vuoden ajan, ja aktiiviset bändit (4 kpl) ovat kehittyneet valtavasti. Tiloja sekä laitteistoa on saatu kehitettyä ammattimaisempaan suuntaan yhteistyökumppaneiden ansiosta. Viikkotasolla soittajia on noin 20, mikä vuositasolla tekee lähes 1 000 käyntiä bänditoiminnassa.

Talous

Talous toteutui 25 t€ budjetoitua paremmin ja toimintakatteen toteuma oli 99,1 %. Toimintatuotot olivat 79 t€ ennakoitua suuremmat johtuen pääosin kasvaneesta hankerahoituksesta (60 t€). Vastaavasti hankkeiden vuoksi myös toimintamenot ylittivät (55 t€).

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitetila	Seuranta / toteuma
Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö		
Teemme kuntaan nuorisotyötä ohjaavan suunnitelman.	Nuorisosuunnitelma valmistuu.	Ei toteutunut Nuorisosuunnitelman tekeminen on aloitettu, mutta henkilömuutosten vuoksi se ei valmistunut aikataulussa. Työtä jatketaan 2023.
Rakennamme nettisivuille matalan kynnyksen harrastekalenterin parantamaan tiedon saatavuutta.	Harrastekalenteri valmistuu.	Toteutunut Harrastekalenteri on valmistunut Nuorten Kontiolahti -sivustolle, joka julkaistaan helmikuun aikana.
Aloitamme bändikerhotoiminnan Lehmassa.	Bändikerho kokoontuu säännöllisesti uudessa tilassa.	Toteutunut
Kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö		
Osallistumme Kontiolahden kunnan 150-juhluvuoden valmisteluun.	Juhlavuoden tapahtumien toteutussuunnitelma valmistuu.	Toteutunut
Kehitämme liikuntapaikkoja liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti.	Liikuntapaikkasuunnitelman mukaiset hankkeet toteutuvat.	Toteutunut Liikuntapaikkasuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.9.2022. Suunnitelmaan kirjattiin hankkeet vuodesta 2023 alkaen.
Selvitämme ohjatun liikunnan toimintamahdollisuuksia Lehmon alueella yhtenäiskoulun valmistuessa.	Toimintamalli Lehmon alueen ohjattujen ryhmien järjestämiseksi valmistuu.	Ei toteutunut Selvitys on käynnistetty, mutta se ei ole valmis. Selvitystä jatketaan keväällä 2023.
Rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö		
Viestimme suunnitelmallisesti ja oikea-aikaisesti vapaa-ajan toiminnoista.	Viestintä on monikanavaista ja säännöllistä.	Toteutunut

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Yleisötapahtumat, osallistujamäärä	3 834	10 000	3 435
Liikuntapalvelut, ohjattu toiminta, käyntikerrat	5 887	10 000	10 353
Retket ja leirit, osallistujamäärä	364	300	619
Nuorisopalvelut, ohjattu toiminta, käyntikerrat	907	2 000	649
Nuorisotilat, kävijämäärä	3 240	5 000	5 371

Liikuntapalvelujen virtuaalijumpissa Facebookin KonaJumppaa -ryhmässä on ohjattu 28 jumppaa, ja niitä on katsottu 1 224 kertaa. Ryhmän jäsenmäärä on kasvanut 205 henkilöön. Virtuaalijumppien osallistujat eivät ole mukana yllä olevan taulukon ohjatun toiminnan käyntikerroissa.

	Alkuperäinen TA 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
390 Vapaa-aikapalvelut					
Toimintatuotot	147		147	226	79
Toimintakulut	-2 988	-56	-3 045	-3 099	-55
Toimintakate	-2 842	-56	-2 898	-2 873	25

	Alkuperäinen TA 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
YHTEENSÄ					
Toimintatuotot	1 552	12	1 564	2 038	475
Toimintakulut	-37 800	-834	-38 634	-38 706	-72
Toimintakate	-36 249	-822	-37 070	-36 668	402